

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

17 februarie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Nicolae Gordilă,
Judecători – Liliana Catan, Elena Covalenco, Iurie Diaconu și Ion Guzun,
judecând, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în
Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Tudor Cojocar, împotriva deciziei
Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2014, în cauza penală în
privința lui:

***Petrașco Gheorghe Ștefan**, născut la 23
aprilie 1977, originar și locuitor în s. Mileștii-
Mici, r-nul Ialoveni;*

Termenul de examinare a cauzei:

Instanța de fond: 01.04.2014- 29.07.2014;

Instanța de apel : 20.08.2014 -10.12.2014 ;

Instanța de recurs: 15.01.2015-17.02.2015;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 29 iulie 2014, cauza fiind examinată în procedură simplificată conform art. 364¹ Cod de procedură penală, Petrașco Gheorghe a fost condamnat în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal la 120 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

Conform art. 85 Cod penal, pentru concurs de sentințe, prin cumul total al pedepselor, s-a adăugat pedeapsa numită inculpatului prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 31 iulie 2013, fiindu-i stabilită pedeapsă definitivă de 2 (doi) ani închisoare și 120 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

Conform prevederilor art. 87 alin. (2) Cod penal, pedepsele cumulate cu închisoare se execută de sinestătător.

Conform art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate pe un termen de probă de 1 (unu) an.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, la 09 februarie 2014, aproximativ orele 21.00 – 02.00, Petrașco Gheorghe fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se la domiciliul său din r-nul Ialoveni, s. Mileștii-Mici, unde

locuiește împreună cu familia sa, avînd scopul comiterii violenței în familie, prin cauzarea vătămării corporale ușoare unui membru de familie, în rezultatul unui conflict iscat spontan cu soția sa, Petrașco Mariana, intenționat i-a aplicat acesteia multiple lovituri cu un capăt de lemn peste diferite părți ale corpului, cauzîndu-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 632 din 12.02.2014: edem și plaga la nivelul țesuturilor moi ale capului, excoriații pe față, excoriații la nivelul mucoasei buzei inferioare, echimoze cu edem la nivelul membrelor superioare și inferioare bilaterale, care condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare ușoară.

3. Nefiind de acord cu sentința instanței de fond, procurorul a depus apel, solicitînd casarea acesteia și pronunțarea unei hotărîri noi, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art.201¹ alin.(1) Cod penal la 1 an închisoare, iar conform art. 85 Cod penal, prin cumul parțial de sentințe, să-i fie stabilită pedeapsa definitivă de 2 ani 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea cererii declarate apelantul a indicat că, instanța de fond i-a stabilit inculpatului o pedeapsă ilegală și vădit prea blîndă, ceea ce nu va duce la corectarea acestuia și nu va restabili echitatea socială. Mai mult, Petrașco Gheorghe a comis infracțiunea dată în termen de probă, ceea ce prezintă un pericol real pentru societate. Se caracterizează negativ, fiind o persoană predispusă la comiterea infracțiunilor și implicit la încălcarea ordinii de drept în societate, iar reeducarea și reintegrarea socială a inculpatului ar putea fi atinsă doar prin aplicarea față de el a unei pedepse privative de libertate, prin izolarea lui temporară de societate, astfel că, instanța de judecată urma să stabilească în privînța inculpatului o pedeapsă mai aspră și anume închisoarea, care va fi o pedeapsă proporțională infracțiunii comise și personalității inculpatului, în corespundere cu prevederile art.75 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2014 a fost admis apelul procurorului, casată sentința în partea stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărîre, prin care:

Petrașco Gheorghe a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) an, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicată pe un termen de probă de 1 (unu) an.

În baza art. 85 alin. (1) Cod penal la pedeapsa stabilită inculpatului i s-a adăugat parțial partea neexecutată din pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoreiei Ialoveni din 31.07.2013, numindu-i-se pedeapsă definitivă de 2 (doi) ani 6 (șase) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 90 alin. (11) Cod penal în privința lui Petrașco Gheorghe a fost menținută suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare pe un termen de probă de 2 (doi) ani.

4.1. În argumentarea soluției adoptate instanța de apel a reținut că, la pronunțarea sentinței instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că inculpatul a săvârșit anume infracțiunea imputată prevăzută la art. 201¹ alin. (1) Cod penal.

Colegiul penal a conchis că, pedeapsa aplicată de către instanța de fond inculpatului pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal și anume 120 ore muncă neremunerată în folosul comunității, nu este una ce ar duce la atingerea scopului instituit de legislator, având în vedere că prin sentința Judecătorei Ialoveni din 31.07.2013, Petrașco Gheorghe a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art.186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal numindu-i-se o pedeapsă sub formă de 2 (doi) ani închisoare, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal - executarea pedepsei numite fiind suspendată condiționat, pe un termen de probă de 1 (un) an și necatînd la acest fapt, în termenul de probă acesta mai săvârșește o infracțiune.

Mai mult, Colegiul a reiterat că, instanța de fond la stabilirea pedepsei urma să țină cont de faptul că, inculpatul care a fost de mai multe ori condamnat a săvârșit infracțiunea fiind în stare de ebrietate alcoolică, iar potrivit caracteristicii eliberate de către IP Ialoveni, se caracterizează negativ, fiind predispus în orice moment la săvârșirea infracțiunilor în sfera relațiilor familiare și la încălcarea ordinii publice, astfel încît, pedeapsa sub formă de muncă neremunerată ce a fost aplicată, Colegiul a apreciat-o ca fiind una ce nu corespunde principiului echității și proporționalității iar, o pedeapsă sub formă de 1 (un) an închisoare va fi una ce va implica o suferință, pe măsură a-și atinge scopul său de constrîngere, reeducare și de natură al impune a-și revizui atitudinea față de valorile sociale și comportamentul față de membrii societății.

Totodată, instanța de apel a ținut să explice că, pentru a-și atinge scopul o pedeapsă penală nu trebuie să fie retributivă, intimidatoare sau vindicativă, în sens că, aceasta nu trebuie privită ca „prețul” pe care trebuie să-1 plătească persoana pentru fapta prejudiciabilă ci trebuie să reflecte un echilibru între gravitatea faptei prejudiciabile și urmările ei, prin excluderea caracterului vindicativ al pedepsei, urmărindu-se ca partea vătămată și statul să nu urmărească răzbunarea, ce ar genera altă răzbunare, prin încălcarea dreptului, ci realizarea dreptății, sens în care, ținînd cont și de poziția părții vătămate care l-a iertat pe inculpat, Colegiul a considerat posibil a aplica în privința lui Petrașco Gheorghe prevederile alin. (11) al art. 90 Cod penal.

5. Împotriva hotărîrii procurorul a declarat recurs ordinar prin care solicită casarea parțială a acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei, pronunțarea unei noi hotărîri cu excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal.

În motivarea recursului procurorul-recurent invocă că, la stabilirea pedepsei instanța de judecată urma să țină cont de faptul că inculpatul, care a fost de mai multe ori condamnat, a săvârșit infracțiunea fiind în stare de ebrietate alcoolică, se caracterizează negativ, fiind predispus în orice moment la săvârșirea infracțiunilor în sfera relațiilor familiare.

În cazul dat în opinia recurrentului, prevederile art. 90 Cod penal trebuie să fie excluse, deoarece pedeapsa stabilită de către instanța de apel nu va atinge scopul pedepsei penale - restabilirea echității sociale, corectarea și corijarea inculpatului, precum și preîntâmpinarea de săvârșirea a noi infracțiuni.

Mai mult ca atât, instanța de apel în decizia sa conchide că inculpatul nu a făcut uz de șansa care i-a fost acordată anterior prin numirea unei pedepse cu suspendarea executării acesteia săvârșind o nouă infracțiune și din nou să-i fie aplicate prevederile art. 90 Cod penal.

6. Judecînd recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța de recurs casează parțial sau total hotărîrea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărîre dacă nu se agravează situația inculpatului. Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze total sau parțial, atunci cînd se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărîri ilegale.

Potrivit alin. (2) art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală.

Din conținutul recursului rezultă că, recurrentul invocă ca temei de casare pct.10) alin.(1) art. 427 Cod de procedură penală, indicînd dezacordul în latura stabilirii pedepsei lui Petrașco Gheorghe privind aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia recurată inculpatul a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 1 an închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 1 an, în temeiul art. 90 Cod penal, iar în baza art. 85 alin. (1) Cod penal la pedeapsa stabilită inculpatului i s-a adăugat parțial partea neexecutată din pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 31.07.2013, numindu-i-se pedeapsă definitivă de 2 (doi) ani 6 (șase) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar

de tip semiînchis și conform art. 90 alin. (11) Cod penal, în privința lui Petrașco Gheorghe a fost menținută suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea pe un termen de probă de 2 (doi) ani.

Astfel, Colegiul penal lărgit apreciază netemeinicia soluție instanței de apel în latura stabilirii pedepsei inculpatului privind aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, în raport cu gravitatea infracțiunii.

Concluzia dată rezultă din faptul că, inculpatul a săvârșit infracțiunea incriminată în perioada de probă stabilită prin sentința Judecătoria Ialoveni din 31.07.2013, mai mult ca atât, acesta a fost de mai multe ori condamnat (f. d. 54), iar la comiterea infracțiunii se afla în stare de ebrietate alcoolică și potrivit caracteristicii eliberate de către IP Ialoveni, se caracterizează negativ, fiind predispus în orice moment la săvârșirea infracțiunilor în sfera relațiilor familiare și la încălcarea ordinii publice.

În cazul dat, instanța de recurs consideră că aplicarea instituției suspendării condiționate a executării pedepsei aplicate inculpatului nu poate duce la corectarea și reeducarea acestuia și la prevenirea de săvârșirea unor noi infracțiuni, deoarece anterior fiindu-i numită pedeapsă cu suspendarea executării acesteia, el nu a făcut uz de șansa care i s-a acordat și intenționat a săvârșit o altă infracțiune.

Suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea depinde de întrunirea cumulativă a mai multor condiții, expres și limitativ prevăzute de lege, care privesc, pe de o parte, pedeapsa aplicată și natura infracțiunii – condiții obiective, iar pe de altă parte, situația și persoana infractorului – condiții subiective.

În cadrul condițiilor suspendării trebuie studiată persoana condamnatului pentru a se putea constata dacă aceasta se poate corecta fără executarea pedepsei, fapt omis de către instanța de apel.

Colegiul lărgit precizează că, instanța de apel nu și-a argumentat soluția la stabilirea pedepsei inculpatului privind aplicarea prevederilor art. 90 alin. (11) Cod penal, care stipulează că *în cazul în care cel condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei săvârșește în termenul de probă o infracțiune din imprudență sau o infracțiune intenționată mai puțin gravă, problema anulării sau menținerii condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei se soluționează de către instanța de judecată.*

Totodată, instanța de judecată trebuie să se bazeze pe circumstanțele concrete, luând în considerație nu numai caracterul și prejudiciabilitatea cazului, dar și persoana celui vinovat, condițiile, împrejurările săvârșirii faptei, să țină cont de scopul corectării vinovatului, al prevenirii comiterii unor noi infracțiuni atât de către condamnat, cât și de alte persoane.

După cum rezultă din norma legală, aplicarea prevederilor art. 90 (11) Cod penal este un drept al instanței și nu o obligație, dar absolut în toate cazurile instanța de judecată trebuie să-și argumenteze decizia bazându-se pe materialele cauzei, indicând în mod obligatoriu motivele condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și termenul de probă.

Pentru a-și formula o astfel de convingere, instanța trebuie să efectueze o analiză completă a circumstanțelor cauzei, urmărind în acest sens comportarea sa în viața socială, la locul de muncă, înainte și după săvârșirea faptei, în timpul judecății etc.

Potrivit prevederilor art. 61 Cod penal, *pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și respectiv la rîndul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atît din partea condamnatului, cît și a altor persoane.*

Conform prevederilor art. 75 Cod penal, *persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blîndă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.*

În atare împrejurări, Colegiul lărgit consideră că instanța de apel la stabilirea pedepsei lui Petrașco Gheorghe, corect a statuat că scopul educativ și preventiv al pedepsei în privința inculpatului poate fi atins numai prin numirea unei pedepse definitive cu aplicarea art. 85 Cod penal, închisoare pe un termen de 2 ani 6 luni, însă nemotivat a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate acestuia, pe cînd era obligată să indice în decizie motivele condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

În aceeași ordine de idei, Colegiul menționează că, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal – suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acesteia.

În speță, infracțiunea săvârșită de inculpat nu poate fi considerată ca fiind un incident, deoarece a fost comisă cu intenție, aplicându-se violența față de un membru al familiei, manifestată fizic și soldată cu vătămarea ușoară a sănătății.

Din aceste considerente, Colegiul lărgit ajunge la concluzia că în prezenta cauză nu au fost stabilite careva circumstanțe pentru aplicarea prevederilor art. 90 alin. (11) Cod penal, iar restabilirea echității sociale, corectarea și reeducarea lui Petrașco Gheorghe este posibilă numai în condiții de izolare a lui de societate, avându-se în vedere datele ce-l caracterizează pe inculpat, gravitatea infracțiunii comise și scopul pedepsei penale de a preveni săvârșirea de noi infracțiuni, atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane.

Totodată, instanța de recurs precizează că, potrivit art. 425 Cod de procedură penală, instanța de recurs soluționând cauza, nu poate crea o situație mai gravă pentru persoana în favoarea căreia a fost declarat recurs. Însă, prevederea legală de neînrautățire a situației inculpatului, nu poate fi menținută atunci când soluția instanței de apel este atacată cu recurs de către o altă parte a procesului penal în partea aplicării greșite a art. 90 Cod penal și anume de către procuror, precum este și în cazul dat.

Atunci când instanța de judecată nu îndeplinește consecutivitatea și ordinea de individualizare a pedepsei, se consideră că s-a comis eroarea de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

În această situație instanța de recurs, găsind întemeiate motivele recursului, va constata neîntemeiată măsura suspendării condiționate a pedepsei, fiind în drept să o excludă și nefiind considerat că prin această soluție s-a înrautățit situația inculpatului.

Prin urmare, recursul procurorului urmează a fi admis și casată parțial decizia instanței de apel în partea stabilirii pedepsei lui Petrașco Gheorghe.

7. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Tudor Cojocaru, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2014, în cauza penală în privința lui Petrașco Gheorghe în partea stabilirii pedepsei, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre prin care Petrașco Gheorghe se consideră condamnat în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal la 1 (unu) an închisoare.

Conform art. 85 Cod penal pentru concurs de sentințe, la pedeapsa stabilită prin prezenta hotărâre i se adaugă parțial partea neexecutată a pedepsei aplicată prin sentința Judecătorei Ialoveni din 31 iulie 2013, numindu-i-se pedeapsă definitivă de 2 (doi) ani 6 (șase) luni închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul de executare al pedepsei se va calcula de la data reținerii inculpatului Petrașco Gheorghe.

În rest hotărârea atacată se menține.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 10 martie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Guzun